

УДК 343.4

В. М. Руфанова,

канд. юрид. наук, докторант кафедри кримінального права та кримінології Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ГЕНДЕРНО ЗУМОВЛЕНОГО НАСИЛЬСТВА

У статті автором привертається увага до проблеми сталкінгу в сучасному суспільстві, поняттю та ознакам цього феномену. На підставі аналізу чинного законодавства, піднімається питання про криміналізацію сталкінгу. Визначаються основні напрямки комплексного підходу до запобігання сталкінгу як одного з різновидів гендерно зумовленого насильства.

Ключові слова: гендерно зумовлене насильство, сталкінг, криміналізація, діджиталізація, переслідування, запобігання.

Постановка проблеми. Як для всього світового товариства, так і для України зокрема, ХХ–ХХІ сторіччя стали не тільки епохою встановлення гендерної рівності, гендерної рівноваги, гендерної демократії, але й епохою переходу життя в цифрову матрицю віртуального світу, епохою соціальних мереж та діджиталізації практично всіх сфер публічного та приватного життя. Суспільство і відносини в ньому трансформуються, з'являються нові злочинні прояви, що і є своєрідним проявом злочинної глобалізації. І як слушно висловлюється Я. Гілінський «...світова кримінологія переосмислює «старі» за змістом злочини, надаючи їм новий зміст»¹.

Важливим завданням на шляху до формування суспільства, яке позбавлене гендерних стереотипів є розвиток та вдосконалення законодавства в частині гендерної складової. Саме покоління рівності невдовзі посяде провідне місце в суспільстві та дозволить досягати цілей сталого розвитку гуманними, демократичними, людськими та толерантними способами. Одним з пріоритетних векторів діяльності діючих органів влади є забезпечення гендерної рів-

---

¹ Гилинский Я. Современные тенденции мировой криминологии. *Криминологический журнал Байкальского государственного университета экономики и права*. 2012. № 3. С. 14–15.

ності. Досягнення останньої передбачається шляхом формування у населення країни нульової терпимості до насильства, створення умов захищеності для осіб, які потенційно можуть стати жертвами гендерно обумовленого насильства, а також формування потужної, дієвої нормативно-правової бази, яка б регулювала питання відповідальності за вчинення протиправних діянь. Запобігання насильству за гендерною ознакою надзвичайно важливе питання, яке останнім часом розвивається у новій площині і відповідно турбує як міжнародну спільноту, так і керівництво окремих держав. Адже запобігання насильству, це в першу чергу діяльність, спрямована на захист та збереження життя. За даними, озвученими на Міжнародному форумі UNFPA у 2019 р. Ю. Соколовською, в Україні кожна п'ята жінка стикається з тією чи іншою формою насильства, страждають від насильства і чоловіки, однак 90 % – постраждали від насильства – жінки².

Із розвитком інформаційних технологій та поширення застосування засобів електронної комунікації у житті сучасної людини, починають формуватися нові форми та види протиправної поведінки, пов'язаної саме з використанням можливостей засобів електронної комунікації. Відомо, що суспільним відносинам як об'єктам кримінально-правового захисту притаманна історична мінливість, тобто їх трансформація у відповідності з потребами часу та з урахуванням тенденцій розвитку. В епоху розвитку цифрової сфери, насильство набуває нових форм. Інтернет перетворюється на платформу не тільки для спілкування та знайомств, але й для вчинення протиправних дій, пов'язаних з моральним, психологічним тиском, переслідуванням, тощо. Відбувається діджиталізація насильства. Насильство здійснюється через віртуальну мережу, однак по відношенню до реальної живої людини.

Спілкування через соціальні мережі набуває фантастичних масштабів та створює передумови в майбутньому взагалі замінити живе спілкування на

---

² Соколовська Ю. Кожна п'ята жінка стикається з тією чи іншою формою насильства. *Міністерство соціальної політики України*. 20 лютого 2020 р. URL: <https://www.msp.gov.ua/news/18311.html>. (дата звернення: 23.11.2020).

спілкування віртуальне. Станом на січень 2019 р. більше половини населення нашої планети (близько 5,1 млрд. людей) користуються Інтернетом, що на 100 млн. більше ніж торік. У соціальних мережах зареєстровано майже 3,5 млрд. користувачів, що на 288 млн. більше минулого року, внаслідок чого рівень проникнення соціальних мереж у світі склав 45 %³.

Безумовно, зміна комунікативних практик знаходить своє відображення у поведінці індивідів, адже структура комунікації безпосередньо впливає на людину, формує її погляди, стиль життя та спілкування, соціалізує її⁴. Розвиток інформаційних технологій впливає не тільки на появу нових форм спілкування, але й формує нові види та форми злочинної поведінки, які також вчиняються у віртуальному світі по відношенню до реальних людей, за допомогою мережі Інтернет за засобів електронної комунікації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій з цієї теми. Проблема діджиталізації насильства, у тому числі гендерно обумовленого, є відносно новою для вітчизняної кримінологічної науки, у зв'язку з чим не досліджувалась окремо. Поряд з цим, феномен гендерно обумовленого насильства викликає науковий інтерес таких науковців як Н. Аніщук, В. Батиргарєєва, А. Благої, О. Бойка, Н. Болотіної, А. Грибовської, І. Грицай, М. Буроменського, Ю. Говора, Л. Кормич, К. Левченко, Н. Лесько, Т. Марценюк, Т. Мельник, А. Олійник, Н. Оніщенко, З. Ромовської, О. Харитонові та інших правників, праці яких і стали фундаментальним підґрунтям для подальшого дослідження обраної теми.

Метою дослідження є з'ясування сутності нового виду суспільно-небезпечного діяння – сталкінгу (переслідування) та кіберсталкінгу, стану його поширення в суспільстві та наявності правових та соціальних передумов криміналізації цього діяння.

---

³ Сергеева Ю. Вся статистика Интернета в 2019 г. в мире и в России. URL: <https://www.web-canare.ru/business/vsya-statistika-interneta-na-2019-god-v-mire-i-v-rossii/> (дата звернення: 23.11.2020).

⁴ Соціальні мережі на роботі – зло? URL: <http://komp-feo.pp.ua/202-in-web> (дата звернення: 20.11.2020).

Виклад основного матеріалу. Слід зазначити, що Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами (далі Стамбульська конвенція), яку Україна підписала в 2011 р., містить рекомендацію щодо криміналізації переслідування як форми насильства стосовно жінок за гендерною ознакою. Так, зокрема, у ч. 1 ст. 1 зазначено, що ціллю Стамбульської конвенції є захист жінок від усіх форм насильства й недопущення, кримінальне переслідування та ліквідація насильства стосовно жінок і домашнього насильства.

Поряд з цим у ст. 34 «Переслідування» рекомендується криміналізувати умисну поведінку, яка полягає в повторному здійсненні загрозливої поведінки, спрямованої на іншу особу, що змушує його чи її боятися за свою безпеку⁵.

На виконання вищезазначеного положення Стамбульської конвенції Президентом України було підписано Указ «Про невідкладні заходи із запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі, захисту прав осіб, які постраждали від такого насильства» від 21 вересня 2020 р. № 398/2020, в якому зобов'язав забезпечити розроблення та розглянути Верховній Раді України законопроект, спрямований на встановлення відповідальності за переслідування (сталкінг), у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, як насильства за ознакою статі⁶.

Виходячи з положень зазначеного Указу, можемо констатувати, що на найвищому державному рівні усвідомлюють необхідність своєчасного реагування нові виклики сучасного світу інформаційних технологій та нові явища, які породжує епоха соціальний мереж. Слід зазначити, через відсутність в українському кримінальному законодавстві окремої кримінально-правової норми, яка б передбачала визначення та відповідальність за досліджуваний

---

⁵ Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами (Стамбульська конвенція). *Довідник для членів парламенту. Офіційний переклад.* Київ: К. І. С., 2014. С. 13–16.

⁶ Про невідкладні заходи із запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі, захисту прав осіб, які постраждали від такого насильства: Указ Президента України від 21 вересня 2020 р. № 398/2020. *Голос України.* 2020. № 176.

вид суспільно-небезпечної поведінки, в державі з доступних джерел офіційної статистики не можливо встановити реальну картину та поширеність переслідування із застосуванням засобів електронних комунікацій, через відсутність такої категорії в статистичних обліках. Поряд з цим, відсутність офіційних статистичних даних на матеріальних носіях, зовсім не значить, що таке явище відсутнє в реальній дійсності сучасного суспільства та в житті окремого індивіда, що в котрий раз актуалізує необхідність наукового пошуку в обраному напрямку.

З точки зору лінгвістики stalk означає підкрадатися, стежити, таємно переслідувати, пересуватися. Сталкінг (англ. *stalking* від *stalk* – пересділювати) – небажана нав'язлива поведінка щодо особи у формі її переслідування чи спостереження за її діями з метою домагання чи залякування⁷. Сталкінг є формою домагань та залякування, що проявляється у переслідуванні жертви, стеженні за нею. Похідним є *stalker* (сталкер) – особа, що стежить, мисливець. Названий неологізм вживається на позначення практики відправки повідомлень задля залякування чи образи адресанта⁸. В літературі та в цій статті поряд з терміном «сталкінг» також використовується термін «стокерство» на позначення тотожного сталкінгу правопорушення.

Сталкінг як форма поведінки існувала завжди. Ознаки переслідування можемо знайти в міфах стародавньої Греції про Апполона та Дафну. Вперше термін «сталкінг» був введений в науковий обіг у 1921 р. французьким психіатром, доктором медицини Гаєтаном Гасьяном де Клерамбо (Gaëtan Gatian de Clérambault), який описав його ознаки в трактаті «Любовний психоз» («Les Psychoses Passionnelles»). Саме Гаєтан Гасьян де Клерамбо є засновником синдрому еротоманії (еротична маячня – такий стан розладу психіч-

---

⁷ Словник іншомовних слів. URL: <https://www.jnsn.com.ua/cgi-bin/m/s2.pl?Article=17169&action=show> (дата звернення: 18.11.2020).

⁸ Скибицька Н. В. Новотвори англійськомовного інформаційного простору як цілісні і розчленовані номінації. URL: [file:///C:/Documents%20and%20Settings/Admin/%D0%9C%D0%BE%D0%B8%20%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%8B/Downloads/Mikks_2014_50\(2\)_56.pdf](file:///C:/Documents%20and%20Settings/Admin/%D0%9C%D0%BE%D0%B8%20%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%8B/Downloads/Mikks_2014_50(2)_56.pdf) (дата звернення: 18.11.2020).

ного стану, за якого людина безпідставно вважає, що до неї має почуття інша людина. Пізніше, британський письменник Іен Макюен (Ian Russell McEwan) вперше описав випадок сталкінгу в романі «Безсмертна любов»⁹.

На сьогодні сталкінг як форма насильства, полягає у нав'язливому переслідуванні жертви. Тривалі дії, що викликають в об'єкта переслідування відчуття страху, неспокою та хвилювання за власну безпеку. Як правило, сталкерами можуть бути незнайомці або колишні партнери¹⁰.

За результатами дослідження, проведеного німецькою компанією «Stop stalking» у 2005 р., в Німеччині 11,6 % усіх людей хоча б раз у житті ставали жертвами переслідування. У близько 75 % випадків переслідування постраждали та сталкери знали один одного, у 25 % випадків – вони були раніше не знайомі. Приблизно у 50 % випадків, переслідування відбувалося після того, як відносини між партнерами закінчилися¹¹.

Поряд з цим, за даними американських учених у 2010 р. в Сполучених Штатах Америки одна з чотирьох жінок (25 %) і один з тринадцяти чоловіків (7,9 %), повідомляли, що хоча б раз за життя ставали жертвами переслідування. Слід погодитися з В. С. Батиргарєєвою, що стокерство являється своєрідною «нормою» буденного життя, що не визнає державних кордонів і посилено тиражується у масову свідомість за пропагандистських можливостей засобів мас-медіа¹².

Ознаками сталкінгу можуть бути наступні: а) ви постійно зустрічаєте людину поряд зі своїм місцем роботи, навчання чи домом. Вона знає ваш розклад та шукає зустрічі попри вашу незгоду; б) ви отримуєте постійні повідомлення, дзвінки чи листи – навіть після прохання зупинитися; в) ви отри-

---

⁹ Сторублєнкова Е. Г., Самуткин В. Л. Сталкинг: синдром навязчивого преследования. *Проблемы в российской законодательстве*. 2016. № 6. С. 278.

¹⁰ Чому ти не відповідаєш. Що таке сталкінг і що з ним робити. Спецпроект. URL: <https://www.the-village.com.ua/village/city/specials-city/284821-amnesty-international-1> (дата звернення: 17.11.2020).

¹¹ StopStalking. Numbers. URL: <https://www.stop-stalking-berlin.de/en/general-information-2/stalking-numbers-2/> (дата звернення: 17.11.2020).

¹² Батиргарєєва В. С. Жертви стокерства: до постановки проблеми *Державна політика у сфері захисту прав потерпілих від кримінальних правопорушень в Україні*: матер. «круглого столу» 25 квітня 2013 р. / редкол. В. І. Борисов (гол. ред.), В. М. Головкін (заст. гол. ред.) та ін. Х.: Право. С. 59.

муєте небажані подарунки, що слугують інструментом для маніпуляцій та причиною з вами побачитись; г) вам погрожують і вимагають зустрічі, переконують, що ви не знаєте, чого насправді хочете; д) вашу особисту інформацію, фото чи відео використовують для маніпуляцій та шантажу проти вас тощо¹³.

Також розрізняють такий підвид переслідування як кіберсталкінг, тобто стеження, нав'язування спілкування та збір інформації про місце перебування і переміщення жертви за допомогою мережі інтернет, соціальних мереж, електронної пошти чи інших засобів комунікації. Кіберсталкінг може відбуватися як самостійний вид переслідування, так і бути частиною звичайного переслідування.

За даними опитування, проведеного всесвітньою неурядовою організацією Amnesty International у листопаді 2017 р. в США, Данії, Польщі, Італії, Новій Зеландії, Швеції, Іспанії та Великій Британії, 23 % жінок зазнавали насильства он-лайн хоча б один раз за своє життя.

Важливою ознакою кіберсталкінгу, як і звичайного сталкінгу (так би мовити офлайн) є те, що ця поведінка є умисною, нав'язливою, неодноразовою та змушує іншу особу боятися за свою безпеку. Відмінність полягає лише у механізмах та способах переслідування та впливу на особу та її психіку. Саме через потужний вплив на психіку потерпілої особи, сталкінг ще називають «психологічний тероризм».

Ймовірними проявами кіберсталкінгу можуть бути: встановлення контакту по електронній пошті чи в соціальних мережах; встановлення контакт під вигаданим ім'ям; поширення інформації чи фотографій в соціальних мережах всупереч волі та бажанню постраждалої особи; викрадення особистих даних, підроблення підписів; систематичне відстеження та слідкування за Інтернет діяльністю постраждалої особи, а також систематичне дослідження

---

¹³ Чому ти не відповідаєш. Що таке сталкінг і що з ним робити. Спецпроект. URL: <https://www.the-village.com.ua/village/city/specials-city/284821-amnesty-international-1> (дата звернення: 17.11.2020).

особистої інформації; шпіонаж, маніпуляція чи пошкодження паролів, комп'ютерів, облікових записів електронної пошти чи веб-сайтів постраждалої особи. Ознакою кіберсталкінгу є також відсутність реального, живого контакту з постраждалою особою.

На думку психологині Світлани Паніної, сталкінг – це психологічне насильство, і повна відповідальність за нього лежить на людині, яка його здійснює. Сталкер завжди підкреслює, що це він жертва і лише намагається досягти справедливості. Це все прийоми психологічного насильства. Мета сталкера – як офлайн, так і онлайн – рідко пов'язана з відкритим насильством. Це скоріше спроба емоційного придушення особистості, створення тривожного фону і максимальної кількості психологічних труднощів у жертви. Внаслідок переслідування може розвинутися депресія, тривожні розлади та психосоматичні захворювання¹⁴.

В багатьох країнах світу сталкінг визнається злочином. Вперше сталкінг було криміналізовано в США у штаті Каліфорнія у 1990 р. Сьогодні, сталкінг є злочином у Німеччині, Канаді, Великобританії, Польщі, Бельгії, Голландії, Ірландії, Австралії, Індії та ін. На нашу думку, на сьогоднішній день назріла необхідність законодавчого вирішення питання запобігання сталкінгу правовими методами і в нашій державі. Вважаємо, що криміналізація сталкінгу дозволить сформуванню юридичну базу для протидії даного діяння та забезпечення захисту постраждалих. Це може стати сигналом для суспільства, що такі дії не є «нормою», а караним порушенням прав людини. На жаль, більшість постраждалих не звертаються за допомогою, адже не завжди розуміють, що це ненормально.

Розмірковуючи над самим феноменом сталкінгу, дуже важко дати однозначну відповідь про сутність та природу цього явища, необхідні механізми впливу на цей вид девіантної поведінки. Варто враховувати, що по іншу

---

¹⁴ Чому ти не відповідаєш. Що таке сталкінг і що з ним робити. Спецпроект. URL: <https://www.the-village.com.ua/village/city/specials-city/284821-amnesty-international-1> (дата звернення: 17.11.2020).

сторону протиправної, загрозової поведінки стоїть трагічна реальність винної особи, можливо навіть хворобливий стан її психіки.

Слід констатувати, що жителі нашої країни живуть в умовах фруструючої реальності, тобто коли має місце певна протиправна поведінка, але законодавчих механізмів впливу на неї немає, оскільки відсутня відповідна норма закону, яка б дозволяла притягнути до відповідальності сталкерів. Поряд з цим, вітчизняне законодавство містить норми, які певним чином охоплюють частину відносин переслідування. Найбільш близькими за змістом охоронюваних суспільних відносин є «Порушення недоторканності приватного життя» (ст. 182 КК України), «Порушення таємниці листування, телефонних розмов, телеграфної чи іншої кореспонденції, що передається засобами зв'язку або через комп'ютер» (ст. 163 КК України), «Погроза вбивством» (ст. 129 КК України), дрібне хуліганство (ст. 173 КУпАП) або «Хуліганство» (ст. 296 КК України) тощо. Однак, жодна з названих вище кримінально-правових норм не охоплює в повній мірі ті суспільні відносини, які порушують сталкерство. Проблема полягає у тому, що жертва сталкінгу може звернутися за допомогою та захистом, лише за умови вчинення по відношенню до неї реального злочину.

Висновки. Питання діджиталізації насильства є актуальним для нашої держави та потребує інтегрованого підходу до вирішення. Одним із напрямків захисту досліджуваних суспільних відносин від посягань є криміналізація сталкінгу та його різновиду – кіберсталкінгу. Розуміючи, що виключно каральними методами вирішити проблему навряд чи можна, однак це дозволить забезпечити комплексний вплив на досліджуваний феномен. Поряд із суворими методами захисту суспільства від докучливої поведінки, слід окремо поглянути на це питання з точки зору психічного здоров'я людини, її емоційного стану. Чому вона приймає рішення діяти таким чином? В даному аспекті актуалізується питання просвітницької психологічної роботи з людьми, адже в основі лежить реальний або уявний міжособистісний конфлікт, який

породжує поведінку переслідування, домагання, залякування тощо. Тільки шляхом інтегрування можливостей різних інституцій, як каральних, так і просвітницьких, шляхом використання можливостей медіа компаній, роботи громадських організацій, гарячих ліній з надання консультацій та невідкладної допомоги, лише у сукупності з перерахованими інструментами впливу, встановлення кримінальної відповідальності може бути дієвим інструментом запобігання сталкінгу. Резюмуючи зазначимо, що ефективно протидіяти сталкінгу можливо тільки шляхом інтегрування таких напрямків як: профілактика сталкерства, надання допомоги жертвам, привернення уваги держави та суспільства до проблеми сталкерства, а також розроблення та впровадження дієвих моделей реагування на факти переслідування.

Список використаних джерел

1. StopStalking. Numbers. URL: <https://www.stop-stalking-berlin.de/en/general-information-2/stalking/numbers-2/> (дата звернення: 17.11.2020).
2. Батиргарєєва В. С. Жертви стокерства: до постановки проблеми. *Державна політика у сфері захисту прав потерпілих від кримінальних правопорушень в Україні*: матер. «круглого столу» 25 квітня 2013 р. / редкол. В. І. Борисов (гол. ред.), В. М. Головкін (заст. гол. ред.) та ін. Х.: Право, 2013. С. 57–59.
3. Гишинский Я. Современные тенденции мировой криминологии. *Криминологический журнал Байкальского государственного университета экономики и права и права*. 2012. № 3. С. 14–15.
4. Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами (Стамбульська конвенція). *Довідник для членів парламенту. Офіційний переклад*. Київ: К. І. С., 2014. 101 с.
5. Про невідкладні заходи із запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі, захисту прав осіб, які постраждали від такого насильства: Указ Президента України від 21 вересня 2020 р. № 398/2020. *Голос України*. 2020. № 176.
6. Сергеева Ю. Вся статистика Інтернета в 2019 г. в мире и в России. URL: <https://www.web-canape.ru/business/vsya-statistika-interneta-na-2019-god-v-mire-i-v-rossii/> (дата звернення: 23.11.2020).

7. Скибицька Н. В. Новотвори англійськомовного інформаційного простору як цілісні і розчленовані номінації. URL: [file:///C:/Documents%20and%20Settings/Admin/%D0%9C%D0%BE%D0%B8%20%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%8B/Downloads/Mikks_2014_50\(2\)_56.pdf](file:///C:/Documents%20and%20Settings/Admin/%D0%9C%D0%BE%D0%B8%20%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%8B/Downloads/Mikks_2014_50(2)_56.pdf) (дата звернення: 18.11.2020).
8. Словник іншомовних слів. URL: <https://www.jnsm.com.ua/cgi-bin/m/s2.pl?Article=17169&action=show> (дата звернення: 18.11.2020).
9. Соколовська Ю. Кожна п'ята жінка стикається з тією чи іншою формою насильства. *Міністерство соціальної політики України*. 20 лютого 2020 р. URL: <https://www.msp.gov.ua/news/18311.html> (дата звернення: 23.11.2020).
10. Соціальні мережі на роботі – зло? URL: <http://komp-feo.pp.ua/202-in-web> (дата звернення: 20.11.2020).
11. Сторублєнкова Е. Г., Самуткин В. Л. Сталкінг: синдром навязчивого переследования. *Проблемы в российском законодательстве*. 2016. № 6. С. 278–281.
12. Чому ти не відповідаєш. Що таке сталкінг і що з ним робити. Спецпроект. URL: <https://www.the-village.com.ua/village/city/specials-city/284821-amnesty-international-1> (дата звернення: 17.11.2020).

REFERENCES

1. StopStalking. Numbers. URL: <https://www.stop-stalking-berlin.de/en/general-information-2/stalking/numbers-2/>.
2. Batirgareeva, V.S. (2013). Zhertvi stokerstva: do postanovki problemi. *Derzhavna politika u sferi zahistu prav poterpilih vid kriminal'nih pravoporushen' v Ukraïni: mater. «kruglogo stolu» 25 kvitnya 2013 r.* Kh.: Pravo, 57–59 [in Ukrainian].
3. Gilinskij, Ya. (2012). Sovremennye tendencii mirovoj kriminologii. *Kriminologicheskij zhurnal Baykal'skogo gosudarstvennogo universiteta ekonomiki i prava*, 3, 14-15 [in Russian].
4. Konvenciya Radi Ėvropi pro zapobigannya nasil'stvu stosovno zhinok i domashn'omu nasil'stvu ta borot'bu iz cimi yavishchami (Stambul's'ka konvenciya). (2014). *Dovidnik dlya chleniv parlamentu. Oficijnij pereklad*. Kiïv: K. I. S. [in Ukrainian].
5. Pro nevidkladni zahodi iz zapobigannya ta protidii domashn'omu nasil'stvu, nasil'stvu za oznakoyu stati, zahistu prav osib, yaki postrazhdali vid takogo nasil'stva: Ukaz Prezidenta Ukraïni vid 21 veresnya 2020 r. № 398/2020. (2020). *Golos Ukraïni – Voice of Ukraine*, 176 [in Ukrainian].
6. Sergeeva, Yu. (2019). Vsya statistika Interneta v 2019 g. v mire i v Rossii. URL: <https://www.web-canape.ru/business/vsya-statistika-interneta-na-2019-god-v-mire-i-v-rossii/> [in Russian].

7. Skibic'ka, N.V. (2020). Novotvori anglijs'komovnogo informacijnogo prostoru yak cilisni i rozchlenovani nominacii. URL: file:///C:/Documents%20and%20Settings/Admin/%D0%9C%D0%BE%D0%B8%20%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%8B/Downloads/Mikks_2014_50(2)_56.pdf [in Ukrainian].
8. Slovník inšomovnih sliv. URL: <https://www.jnsm.com.ua/cgi-bin/m/s2.pl?Article=17169&action=show> [in Ukrainian].
9. Sokolovs'ka, Yu. (2020). Kozhna p'yata zhinka stikaet'sya z tieyu chi inshoyu formoyu nasil'stva. *Ministerstvo social'noi politiki Ukraïni. 20 lyutogo 2020 r.* URL: <https://www.msp.gov.ua/news/18311.html> [in Ukrainian].
10. Social'ni merezhi na roboti – zlo? (2014). URL: <http://kompeo.pp.ua/202-in-web> [in Ukrainian].
11. Storublonkova, Ye.G., Samutkin, V.L. (2016). Stalking: sindrom navyazchivogo presledovaniya. *Problemy v rossiyskom zakonodatel'stve*, 6, 278–281 [in Russian].
12. Chomu ti ne vidpovidaesh. shcho take stalking i shcho z nim robiti. Specproekt. (2019). URL: <https://www.the-village.com.ua/village/city/specials-city/284821-amnesty-international-1> [in Ukrainian].

Руфанова В. М. Диджитализация гендерно обусловленного насилия

В статье автор обращает внимание на проблему stalking в современном обществе. Анализирует понятие stalking и его признаки. На основании анализа действующего законодательства, подымается вопрос о криминализации stalking. Автор предлагает основные направления комплексного подхода по предупреждению stalking как одного из видов гендерно обусловленного насилия.

Ключевые слова: гендерно обусловленное насилие, stalking, криминализация, диджитализация, преследование, предупреждение.

Rufanova V. M. Digitalization of gender-based violence

The author's article pays attention to the problem of stalking in modern society, the concept and features of this phenomenon. In accordance with the analysis of current legislation, the question of criminalizing stalking is raised. The main directions of an integrated approach to stalking prevention as one of the types of gender-based violence are identified.

An important objective towards the formation of a society that is devoid of gender stereotypes is the development and improvement of laws regarding gender component. An extremely necessary issue is the prevention of gender-based violence, which has recently become developed in a new field and needs both the international community and the leadership of individual countries. First of all, the prevention of violence is an activity aimed of protecting and preserving life, ensuring respect for each other, equal communication and respect for the other person's difference, respect for the choice of another person.

The issue of responsibility for stalking, including the use of electronic means of communication, is extremely used today. The state of development of electronic communications is relevant so they are used not only for good but also for illegal purposes. In this regard, the legislator needs the attention of the criminalization of stalking. Criminalization of prosecution will provide a comprehensive impact on the phenomenon under study, as well as implement not only punitive but also the preventive function of criminal law. In this aspect, the issue of educational psychological study with people is relevant, because it is based on real or imagined interpersonal conflict, which generates the behavior of persecution, harassment, intimidation and more. Only integrating the capabilities of different institutions, both punitive and educational, by using the capabilities of media companies, NGOs, hotlines for counselling and emergency care, the establishment of criminal liability can be an effective tool to prevent stalking.

Key words: *gender-based violence, stalking, criminalization, digitalization, pursuing, prevention.*